

การสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากเส้นใยไหมป่า

ศิริชัย สิริมังครารัตน์^{1/}, วีระศักดิ์ ศักดิ์ศิริรัตน์^{1/}, เตือนเพ็ญ วงศ์สอน^{1/}, มลิ พรหมทองมี^{1/}, และ ศุภชัย กมลทิพย์^{2/}

^{1/} ภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002

^{2/} ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทิพย์ไหมไทย (1991) 159 ถ.เลี้ยวเมือง ต.แดนเหนือ อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น 40110

บทคัดย่อ

การสำรวจและรวบรวมไหมป่าที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบไหมป่าทาชาร์(*Antheraea* spp.) ในเขตจังหวัดขอนแก่น ไหมป่ากินใบกระท้อน (*Attacus atlas*) ในเขตจังหวัดขอนแก่น สกลนคร และกาฬสินธุ์ และไหมป่ากินใบอะโวคาโด (*Cricula trifenestrata*) พบในเขตจังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาและพัฒนาเทคนิคในการผลิตเส้นใยในเบื้องต้นพบว่า การผลิตเส้นใยไหมป่าโดยการนำรังเปล่าของไหมป่าทั้ง 3 ชนิดไปต้มในน้ำด่าง 10 นาที สามารถผลิตเส้นไหมได้ดี โดยรังไหมป่าทาชาร์สามารถสาวออกได้ดีที่สุด รองลงมาคือ รังไหมป่ากินใบอะโวคาโดและรังไหมป่ากินใบกระท้อน ตามลำดับ ส่วนการพัฒนาารูปแบบเส้นไหมป่าโดยการนำม้าย้อมด้วยสีธรรมชาติที่ได้จากส่วนต่างๆของพืชได้เส้นไหมจากการย้อมจากส่วนต่างๆของพืชและผสมสารช่วยย้อม(mordant) ได้แก่ สีธรรมชาติที่ได้จากเปลือกประดู่ ลูกหม่อน ดอกทองกวาว ดอกอัญชัน+น้ำมะนาว ดอกกระเจียว+สารส้ม และดอกดาวเรือง+สารส้ม ซึ่งเส้นไหมป่าแต่ละชนิดให้สีที่แตกต่างกันเมื่อย้อมด้วยสีเดียวกัน ในการทอเส้นใยไหมป่าเป็นผืนผ้าได้ผ้าทอจากไหมป่า 3 รูปแบบ คือ ผ้าทอจากเส้นใยไหมป่า(ผ้าพื้น) ผ้าทอจากเส้นใยไหมป่าย้อมสีธรรมชาติผสมเส้นใยไหมบ้าน และผ้าทอจากเส้นใยไหมป่าย้อมสีธรรมชาติผสมเส้นใยธรรมชาติ(ฝ้าย) เมื่อประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ผ้าทอจากเส้นใยไหมป่า(ผ้าพื้น)ในภาพรวมผู้ประเมินมีความพึงพอใจในผ้าทอจากเส้นใยไหมป่าทาชาร์มากที่สุด รองลงมาคือไหมป่ากินใบอะโวคาโดและไหมป่ากินใบกระท้อน ตามลำดับ ส่วนผ้าทอจากเส้นใยไหมป่าย้อมสีธรรมชาติผสมเส้นใยไหมบ้าน ผู้ประเมินให้ความพึงพอใจในผ้าทอจากเส้นไหมป่าทาชาร์มากที่สุด รองลงมาคือ ผ้าทอจากไหมป่ากินใบกระท้อนและไหมป่ากินใบอะโวคาโด และผ้าทอจากเส้นใยไหมป่าย้อมสีธรรมชาติผสมเส้นใยธรรมชาติ(ฝ้าย) ผู้ประเมินให้ความพึงพอใจในผ้าทอจากเส้นไหมป่ากินใบอะโวคาโดมากที่สุด รองลงมาคือผ้าทอจากไหมป่าทาชาร์และไหมป่ากินใบกระท้อน